

GAZETA bibliotecarului

Buletin informativ al Bibliotecii Naționale și al
Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova

Iunie-Iulie 2008
Nr. 6-7 (92, 93),
12 pag.

în acest număr:

1 - Valori
bibliofile - 2008

4 - Seminar regional
pentru reprezentanții
bibliotecilor
naționale din CSI

5 2008 - Anul lecturii
Copilul și cartea

6 Cartea - izvor de
nțelepciune

7 Biblioteca copiilor
bălțeni

8 Gândurile unui biblio-
tecar

9 Acces deschis: ex-
plorarea comunicării
științifice

11 Cognoscere

12 Știri IT

VALORI BIBLIOFILE - 2008

În perioada de 13-15 iunie, în sala de expoziții a Serviciului „Colecție de artă și hărți” din blocul II al BNRM a avut loc Simpozionul „Valori Bibliofile – 2008” (ediția a XVII-a) organizat de Biblioteca Națională a Republicii Moldova și Societatea Bibliofililor „Paul Mihail”. La începutul Simpozionului Veronica Bantș, specialist principal din Serviciul „Audiovideoteca”, a prezentat înregistrările de muzică bisericască, spunând că sunt niște pagini veritabile, contemporane, inconfundabile, o realizare reușită a compozitorului Tudor Zgureanu.

Domnul Pavel Balmuș, președintele Societății Bibliofililor „Paul Mihail”, a mulțumit celor care au contribuit la organizarea Simpozionului, dar și celor care au participat: colaboratorilor Bibliotecii Naționale, reprezentanților Mitropoliei Basarabiei, Universității „Dunărea de Jos”, Galați, Episcopiei Dunării de Jos, Galați,

Muzeului Național de Arheologie și Istorie a Republicii Moldova, Arhivei Naționale a Republicii Moldova, Institutului de Filosofie, Sociologie și Științe Politice al AȘM, Uniunii Scriitorilor, Universității de Stat din Moldova, Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” etc.

Nina Negru, șef Serviciu „Studii și cercetări”, BNRM, moderatoarea Simpozionului, a prezentat expozițiile: „500 ani de la apariția primei cărți tipărite în spațiul românesc: *Liturghierul de la Târgoviște*, 1508” și „Centenarul nașterii lui Antim Nica”, unde a vorbit despre cele mai vechi cărți de la sfârșitul secolelor XVIII – XX, cele mai multe cărți fiind tipărite în Țara Românească. În cadrul Simpozionului dna Nina Negru a vorbit pe tema: „De la Neamț la Noul Neamț: secularizarea ca prilej pentru înstrăinarea de valori patrimoniale românești”, din care vă prezentăm câteva fragmente ce au trezit un deosebit interes: „Primele două liste cu monahii veniți în Basarabia se găsesc în Arhiva Națională a Republicii Moldova, Fond 2119, inv. 1, dosar 27. Seamănă cu un palimpsest aceste file uzate, scrise cu creionul de mâna duhovnicului Andronic pe file scrise anterior tot cu creionul. Nu aveau pe ce scrie și nici cerneala și instrumentele pe care în alte împrejurări le mânuiau cu atâta iscusință. Datorită acestor liste, solicitate de exarhul mănăstirilor basarabene, arhimandritul Varlaam, în 1862, aflăm date importante despre componența primei comunități monahale care a

(Continuare în pag. 2)

contribuit la întemeierea Noului Neamț. Tot ei au fost și cei care au trecut peste apele gălbui ale Prutului vestitele comori de cărturărie ale Lavrei Neamțului. Erau la început 27 de persoane pe lista de la f. 19. Documentul se intitulează «Despre monahii sosiți din Lavra Neamțului din Moldova în anul 1862».

Din 24 de călugări, 13 erau originari din Basarabia, 5 din Moldova de peste Prut și unul din Galiția.

În dreptul unor nume lipsește precizarea despre locul nașterii. Presupunem că, deși inițiată de Mitropolitul Sofronie Miclescu și Andronic, mișcarea de retragere în Basarabia a prins în primul rând printre călugării veniți din Basarabia după anexarea ei la Imperiul Țarist. Deci rectificăm presupunerea mai veche că ar fi vorba de un exod al călugărilor români din Principatele Unite în brațele «salvatoare» ale Rusiei pravoslavnice».

Maria Danilov, doctor în istorie, șef de Secție „Istorie modernă” la Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei, a ținut un discurs pe tema „Cartea românească veche în colecțiile publice din Sankt Petersburg”. Dumneaei a relatat următoarele: „Bibliotecile publice din Sankt Petersburg conțin importante valori de carte românească veche (secolele XVI-XIX), necer-

cetate sau neelucidate încă. Și asta se întâmplă din mai multe motive, fie ele de ordin social-politic sau cultural-științific. Înainte de a prezenta un catalog propriu-zis al colecției de carte veche românească din perioada 1508-1688, voi menționa că tipărițiile vechi românești cu datare exactă, ce țin de secolul al XVI-lea, sunt categorisite de către bibliografii ruși printre edițiile rare cu valoare de unicat. Spre exemplu, dintre cele 66 de titluri incluse în *Catalogul edițiilor chirilice «a slavilor de sud și a românilor»*, editat de Biblioteca Națională a Rusiei (1979), 45 de volume revin slavilor de sud, iar 21 de volume – țărilor românești. Cifra arătată ar constitui a treia parte din patrimoniul de carte veche provenită din zona amintită. De altfel, vom observa și altceva: cifra sumară de 21 titluri de carte veche (sec. XVI-XVII) este departe de a fi luată drept una estimativă.

Cea mai veche carte de colecție, după cum se atestă în sursele bibliografice rusești, este *Tetraevanghelul* (1512), apărut la Târgoviște, considerat a treia carte tipărită din cele îngrijite de ieromonahul Macarie. Prima carte tipărită în țările române a fost *Liturghierul* (1508), volum îngrijit de același tipograf Macarie, care a văzut lumina zilei în aceeași tiparniță instalată la mănăstirea Dealu, sub patronajul voievodului Țării Românești, Radu cel Mare (1495-1508). Un exemplar din *Liturghierul* lui Macarie a fost atestat încă la finele secolului al XIX-lea în Basarabia. Informația referitoare la această mărturie relevantă a istoriei noastre culturale (este vorba, totuși, de prima carte tipărită în spațiul românesc) a fost publicată de către basarabeanul A. Iațimirski, în 1896, într-o revistă cu profil filologic din Sankt Petersburg”.

Pe parcursul Simpozionului a fost dată citirii comunicarea trimisă prin fax a dlui George Enache, lector la Facultatea de Istorie, Filosofie și Teologie a Universității „Dunărea de Jos”, Galați, pe tema: „Biografia Arhiepiscopului Antim Nica după lectura dosarului personal păstrat în Arhiva CNSAS”, din care vă prezentăm câteva fragmente: „Era considerat de mulți o speranță a bisericii din Basarabia, un produs al locului, cu trăire

(Continuare în pag. 3)

și simțire curat românească. Este trimis pentru studii de doctorat, mai întâi la Paris și Strasbourg, între 1932-1934, mai apoi în Anglia și la Beirut, între 1934-1935. În 1940 obține titlul de doctor cu teza «Misionarismul creștin între mahomedani în Orientul Apropiat».

Funcțiile îndeplinite în această perioadă sunt următoarele: între septembrie 1935 și octombrie 1936 a fost misionar eparhial ajutor la Chișinău. Din octombrie 1936 până în decembrie 1937 a fost prefect de studii la internatul Facultății de Teologie din Cernăuți. A fost exarh al mănăstirilor la Bălți din decembrie 1937 până în ianuarie 1940.

După ocuparea Basarabiei se refugiază la București, unde este preot la mănăstirea Antim și la catedrala patriarhală, în iulie-noiembrie 1940...

El personal se simte ca «un invalid», neputând să se manifeste cum ar fi dorit pe plan spiritual, deși, spune Antim, pe plan material o duce bine. Se pare că a purtat acest sentiment de «invalid» toată viața, izvorât din ideea de a nu face nimic, nimic împotriva puterii comuniste, dar și nimic deosebit pentru ea. Neavând încredere în el, regimul va accepta doar într-un târziu, și în lipsa altor candidați, să fie instalat ca episcop în scaunul râvnit odinioară, al Tomisului și Dunării de Jos, tot la intervenția lui Justinian. Este ridicat la rang de arhiepiscop, dar orizontul lui era închis mai departe».

În cadrul Simpozionului au fost prezentate și alte comunicări: „Raportul știință-religie abordat în paginile *Luminătorului*”, Gheorghe Bobână, doctor habilitat, profesor, cercetător la Institutul de Filosofie, Sociologie și Științe Politice al AȘM; „Originile *Liturghierului*. Variante primare în fragmentele liturgice din operele Sf. Clement Romanul (sec. II-III)”, prot. Petru Buburuz, magistrul în teologie; „Cartea-monument ca factor de umanizare a spațiului comunitar”, Ana Pascaru, cercetător la Institutul de Filosofie, Sociologie și Științe Politice al AȘM; „Limba română în primele documente scrise: elemente de modernitate”, Andrei Vartic, scriitor etc.

Simpozionul „Valori Bibliofile – 2008” a continuat și în ziua de 15 iunie, cu depunerea de flori la bustul celui mai mare poet român – Mihai Eminescu – de pe Aleea

Clasicilor din or. Chișinău, unde a avut loc tradiționalul recital literar-muzical. Printre cei prezenți la manifestare (scriitori, oameni de știință, interpreți de muzică folk), s-au aflat ex-ministrul Culturii, regizorul Ion Ungureanu, acad. Alexandru Moșanu. Un omagiu poetului Mihai Eminescu i-au adus poeții: acad. Grigore Vieru, acad. Dumitru Matcovschi, Arcadie Suceveanu, acad. Anatol Codru, Iulian Filip, Vlad Zbârțciog. De asemenea au mai vorbit: Dorin Chirtoacă, primarul municipiului Chișinău; Gheorghe Vrabie, artist plastic; Eugen Doga, compozitor; Sergiu Nucă, scriitor; Silvia Grigore, interpretă.

Simpozionul „Valori Bibliofile – 2008” a continuat cu următoarele discursuri: „Noi studii și cercetări în legătură cu viața și opera lui Eminescu”, Nina Negru, BNRM; „Colecția de publicații a Bibliotecii Gimnaziștilor din Cernăuți în anii când Mihai Eminescu și-a făcut acolo studiile”, Maria Brînzan, BNRM; „*Doina* lui Eminescu – 125 de ani de la publicare”, acad. Mihai Cimpoi, președinte al Uniunii Scriitorilor; „50 de ani de la inaugurarea Aleii Clasicilor din Chișinău”, Natalia Scutaru, BNRM.

Raisa Plăieșu

Seminar regional pentru reprezentanții bibliotecilor naționale din CSI (Sankt Petersburg, 17-20 iunie 2008)

Colaboratorii Bibliotecii „Dag Hammarskjöld” a Organizației Națiunilor Unite în componența: Linda Stoddart – vicedirector, Nathalie Leroy – șefa Departamentului Informații și Proiecte, Anatoli Sidorenko – coordonator al Bibliotecilor Depozitarii, împreună cu Facultatea de Relații Internaționale a Universității de Stat din Sankt Petersburg, Federația Rusă, au organizat Seminarul regional pentru reprezentanții bibliotecilor naționale din CSI (Comunitatea Statelor Independente) cu următoarea temă: „Schimb de cunoștințe și stabilirea de relații de parteneriat între bibliotecile din CSI și alte biblioteci ale sistemului ONU”.

Seminarul și-a desfășurat lucrările între 17-20 iunie, anul curent, în incinta Universității de Stat din Sankt Petersburg și anume în blocul Facultății de Relații Internaționale. Localurile vechi ale Universității au o importanță mare în istoria culturii și civilizației ruse, cât și a culturii universale. În cele opt clădiri de epocă s-a aflat Institutul pentru Fete (de viță nobilă – Institut blagorodnâh deviț) din Smolnâi, care a fost fondat în 1764, la cererea împărătesei Ecaterina II, (pe lângă Mănăstirea de Fete din satul Smolnâi

de la periferiile Petersburgului, pentru educația tinerelor fete din familii de nobili). Instituția a funcționat până în anul 1917, când s-a declanșat Revoluția rusă. În unul din aceste localuri, azi se află sediul Facultății de Relații Internaționale a Universității de Stat din Sankt Petersburg.

La lucrările Seminarului au participat reprezentanți ai bibliotecilor naționale din 11 state independente: Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Federația Rusă, Georgia, Kazahstan, Kârgâzstan, Moldova, Tadjikistan, Ucraina, Uzbekistan. Participante la Seminar au fost și patru biblioteci naționale ce nu beneficiază de statut de Bibliotecă Depozitar a sistemului ONU din: Georgia, Kârgâzstan, Tadjikistan, Uzbekistan. După demersul guvernelor acestor state către Organizația Națiunilor Unite în decursul anului curent, bibliotecile naționale vor beneficia de statut de Bibliotecă Depozitar.

Seminarul a fost inaugurat cu un cuvânt de felicitare al decanului Facultății de Relații Internaționale prof. Konstantin K. Khudoley. Oaspeții au fost salutați de Linda Stoddart – vicedirector al Bibliotecii „Dag Hammarskjöld” din New York. Lucrările

Seminarului s-au desfășurat în diverse forme: lecții, prezentări, discuții în grup, discuții la masa rotundă, lucru în echipă cu cercetare sociologică, inițiere în utilizarea Internetului: sfaturi și tehnici în căutarea de informații despre ONU, principalele directorii, procedee de căutare etc.

De un succes mare s-a bucurat dl Anatoli Sidorenko cu „Prezentarea generală a site-ului Web al Națiunilor Unite, căutarea în Internet a documentelor oficiale despre bazele de date ale ONU și accentuarea celei mai importante bază de date – UNBIS-net”. Interesante au fost și temele: „Modernizarea bibliotecilor și rolul lor în sistemul ONU”; „Direcțiile noi de activitate ale bibliotecilor”; „Trecerea de la rolul de acumulare a informației (de la biblioteca tradițională) la biblioteca modernă, la răspândirea informației despre ONU prin Internet”; „Prestarea serviciilor moderne”; „Trecerea de la denumirea de «Bibliotecă Depozitar» la titlul nou – «Partener al ONU»; „Stabilirea legăturilor de parteneriat între bibliotecile membre ale CSI și celelalte biblioteci din lume”, prezentate cu multă competență de Linda Stoddart și Nathalie Leroy.

Seminarul și-a atins scopul trasat, fiindcă participanții la Seminar au acumulat cunoștințe de real folos și au făcut schimb de experiențe utile pe care le vor implementa în țara lor.

Ei au rămas mulțumiți de primirea călduroasă a gazdelor și de bunăvoința oferită pe parcursul aflării în orașul Sankt Petersburg și a excursiei extraordinare la Biblioteca Națională a Federației Ruse (fosta Bibliotecă „Saltâkov Șcedrin”). Organizatorii au rămas satisfăcuți de lucrările seminarului și prezența activă a reprezentanților bibliotecilor naționale din Comunitatea Statelor Independente.

Maria Brînzan

Copilul și cartea

Nimic mai frumos și mai plăcut ochiului pentru părinți, bunici, învățători decât un copil aplecat asupra cărții. Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” are menirea de a promova, încuraja și susține lectura. În acest an, declarat *Anul Lecturii*, colaboratorii instituției în parteneriat cu diverse ministere, organisme naționale și internaționale, organizează manifestări de amploare, activități, concursuri atractive în scopul promovării cărții de valoare, atragerea micilor cititori spre bibliotecă. La sfârșit de an școlar a avut loc Concursul „Cititor - model”, organizat în colaborare cu Fondul Copiilor din RM. La Concurs au fost admiși cei mai buni beneficiari ai bibliotecii, selectați în serviciile “Relații cu publicul”. Criteriile de admisibilitate au fost riguros discutate și propuse drept condiții de participare. Acestea au inclus: calitatea de lider al lecturii în grupul pe care-l reprezintă, indicii de lectură și frecvență, participarea activă la manifestările desfășurate în bibliotecă, inclusiv în cadrul cenaclurilor și cluburilor care activează, participarea în cadrul Consiliului beneficiarilor, juriului copiilor și altor structuri, respectarea regulilor de utilizare a colecțiilor și serviciilor de bibliotecă, corectitudinea în relațiile cu ceilalți beneficiari. La Concurs au participat 12 elevi de la diverse instituții de învățământ preuniversitar din capitală. Concurenților li s-au propus cinci probe. Fiecare ediție a Concursului „Cititor - model” (actuala fiind a treia la număr) se bazează pe experiența celor precedente, îmbogățindu-se cu noi idei. Actuala ediție a fost variată ca formă și conținut. Participanții, ghidați de bibliotecarii serviciilor “Relații cu publicul” de la BNC „Ion Creangă”, s-au pregătit minuțios de competiția livească. Bunăoară, proba de prezentare a inclus un interviu filmat cu durata de 2 min., în care concurentul se prezintă, argumentează ce cărți de căpătâi ar lua cu sine, dacă ar nimeri pe o insulă nelocuită și un răspuns la întrebarea unui coleg, care ironizează pe faptul că pasiunea lui e lectura. Această nouă formă de a utiliza tehnologiile audiovizuale a plăcut atât participanților, cât și juriului, spectatorilor, unele răspunsuri fiind susținute prin aplauze. Proba a doua, intitulată „Știi să te informezi?” obliga concurentul să dea răspuns la trei întrebări, timp de 5 min., utilizând diverse publicații de referință: dicționare, enciclopedii puse la dispoziția acestuia. La proba a treia „Recunoaște personajul” participantului i s-a propus să recunoască un

personaj după o scurtă descriere cumulativă din cărțile, pe care trebuie să le citească conform curriculum-ului la literatură pentru clasa respectivă. Proba „Orizont literar” (cu întrebări bliț și răspuns în 5 sec., bazate pe anumite cărți și autori, conform particularităților de vârstă) a fost cea mai dinamică și a demonstrat că toți concurenții, sunt cititori pasionați de lectură. Tema de acasă „Învață din cărți” a fost o compunere cu subiectul „Cartea care m-a influențat” scrisă pe o pagină de caiet. Juriul, din componența căruia au făcut parte: Claudia Balaban, director general, BNC „Ion Creangă” (președinte), Claudia Partole, scriitoare, Nina Dorojuc, reprezentant al Fondului Copiilor din RM, Eugenia Bejan prim-director adjunct la BNC “Ion Creangă” și Lilia Teaci, director adjunct la BNC „Ion Creangă”, exigent, dar competent a discutat minuțios și a apreciat rezultatele copiilor-cititori. Pauza a fost completată cu declamarea poeziilor și fragmentelor de proză ale autorilor preferați de către spectatori și suporteri. După totalizarea punctajelor, de Premiul I (225 lei și Dicționarul *Scriitorii Moldovei în lectura copiilor și adolescenților*) s-au învrednicit Laurenția Vasilov și Corina Bezer (Liceul Teoretic „Gh. Asachi”). Corina Bezer s-a prezentat la Concurs cu o echipă de suporteri, colegi de clasă, care a încurajat-o cu placate, aplauze și entusiasm vociferat la răspunsurile ingenioase și corecte. De Premiul II (175 lei și dicționarul *Scriitorii Moldovei în lectura copiilor și adolescenților*) s-au bucurat: Alexandru Nirean (Liceul Teoretic „N. V. Gogol”) și Cristina Revenco (Liceul Teoretic „Gh. Asachi”). Cătălina Mămăligă (Școala-Grădiniță nr. 78) și Ana-Maria Luchian (Liceul Teoretic „Vasile Vasilache”) au obținut Premiul III (100 lei și câte un dicționar *Scriitorii Moldovei în lectura copiilor și adolescenților*). Ceilalți concurenți au primit mențiuni și câte o *Mică enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova*.

Tradițional, la Biblioteca Națională pentru Copii “Ion Creangă” se sărbătorește *Ziua Internațională a Copilului*, la care în ultima vreme s-a alăturat precum e și firesc, *Ziua Editurii “Prut Internațional”*. Copiii de toate vârstele au venit să se familiarizeze cu colecțiile de carte apărute la “Prut Internațional”, editură specializată în publicarea literaturii pentru copii și a manualelor școlare, editură recunoscută pe plan internațional, apreciată cu Diploma „H. C. Andersen”. O expoziție amplă de carte,

(Continuare în pag. 6)

modern aranjată, a înfrumusețat spațiul de la Filiala BNC "Ion Creangă" din incinta Teatrului "Licurici", trezind curiozitatea copiilor. Exact în această zi, la 1 iunie, cu 15 ani în urmă a fost fondată Editura "Prut Internațional". Micuții de la Grădinița de Copii nr 100 "Îngerașul" ne-au invitat în lumea cu povești, prezentând spectacolul-muzical «Capra cu trei iezi» în versiune modernă, unde s-a evidențiat farmecul cuvântului crengian și calitățile lor actoricești. Cei de la Grădinița "Izvoarașul" n-au rămas în urmă, s-au grăbit să ne împrăspăteze sufletul cu vocile lor cristaline.

Clasa I-a "A" de la Liceul Teoretic "Gh. Asachi" a impresionat publicul printr-un program literar-muzical de zile mari, fiind mândri de învățătoria lor Zinaida Panciuc, care-i ghidează pe calea frumosului. Au cules aplauze furtunoase tinerele vedete: Inesa Popa (Liceul Teoretic "M. Kogălniceanu"), Felicia Dunaf (Liceul Teoretic "I. Creangă"), recente participante și laureate ale Concursului Internațional de la Vinnița (Ucraina), Alina

Călin și Iulian Bivol (Liceul Teoretic "M. Berezovschi"). Editorul Oleg Bodrug le-a demonstrat copiilor câteva cărți-jucării, a deschis paginile unor cărți din colecțiile pentru copii de toate vârstele. La sărbătoarea copiilor au participat: Mihai Cimpoi, președintele Uniunii Scriitorilor, Arcadie Suceveanu, Ion Hadârcă, Vasile Romanciuc, Claudia Partole, Iulian Filip, Ianoș Țurcanu și Valeriu Nemerenco, pretor de Buiucani, mulți copii-spectatori cu părinți și bunici. Întâlnirile cu scriitorii îi îndeamnă pe elevi să citească. Ei conștientizează rolul lecturii în formarea lor spirituală. Valeriu Nemerenco a înmănat Editurii aniversare "Prut Internațional" o Diplomă de Excelență. Claudia Balaban, directoarea BNC "Ion Creangă", moderatoarea manifestării, a menționat că: *Ziua Internațională a Copilului* este un bun prilej de a promova cartea, de a încuraja copilul-cititor.

Celor prezenți li s-au oferit cărți, dulciuri și cireșe. La "Ion Creangă" s-au copt cireșele. Dulci sunt buchiile sfătoșului bunic din Humulești în *Anul Lecturii – 2008*.

Tamara Pereteatcu

Cartea – izvor de-nțelepciune

Biblioteca pentru Copii din or. Cahul, în cadrul *Săptămânii Lecturii și a Cărții pentru Copii* a desfășurat diverse activități culturale.

A avut loc Șezătoarea literară "Lume, lume, hai la glume". Copiii au aflat multe lucruri interesante din istoria umorului, despre personajele folclorului nostru – *Păcală* și *Tândală*, care întruchiează simțul fin al umorului național. Cititorii au făcut cunoștință cu poezia umoristică și satirică semnată de scriitorii: Petru Cărare, Efim Tarlapan, Aureliu Busuioc, Titus Știrbu. La șezătoarea umoristică activ s-au manifestat elevii Școlii Primare „Alexei

Mateevici" din or. Cahul: clasa II "B" – diriginte doamna Emilia Tabuncic; clasa I "C" – doamna Lilia Neagu; clasa IV "B" – doamna Elena Comanici; clasa III "A" – doamna Valentina Mihov; clasa IV "C" – doamna Parascovia Rusu ș.a. Copiii cu firea lor poznașă și cu păcălelile lor ingenioase au făcut ca șezătoarea literară să aducă o mare satisfacție sufletească tuturor participanților.

De ziua nașterii vestitului scriitor danez Hans Christian Andersen, în incinta Bibliotecii pentru Copii au avut loc manifestări în cadrul cărora, elevii au făcut cunoștință cu viața și opera scriitorului, cu poveștile mult îndrăgite: "Degețica", „Rățușca cea urâtă”, „Crăiasa zăpezilor”, „Soldățelul de plumb”, „Domnița și bobul de mazăre” și alte povești pe care urmează să le cunoască.

În cadrul acestei săptămâni s-au mai desfășurat și alte manifestări culturale: serata literară „Slujitor al sufletului mioritic” (dedicată octogenarului, scriitorului Ion Druță), *Topul celor mai bune cărți ale anului 2007* și în final o sărbătoare de suflet atât pentru copii, cât și bibliotecari, părinți și bunei *Primăvară harnică, primăvară darnică* – o oră de poezie, creație proprie a tinerilor condeieri.

În încheiere i-aș îndemna pe dragii noștri utilizatori: "Tubiți Cartea, protejați Cartea, căci Cartea este unealta de desăvârșire a înțelepciunii", după cum susține I. Kamenski.

Larisa Vasîlîga

BIBLIOTECA COPIILOR BĂLȚENI

Istoria Bibliotecii pentru Copii din Bălți numără 60 de ani, ea începându-și activitatea în noiembrie 1947. În anul 1957 Bibliotecii i-a fost conferit numele scriitorului Arkadi Gaidar. În anul 1977, Ministerul Culturii al Republicii Moldova a decernat Bibliotecii titlul de *Biblioteca a Muncii Excelente*. Anul 1983 a consemnat pentru Biblioteca noastră trecerea într-un sediu nou cu o suprafață de peste 2000 m², mobilier special achiziții variate și bogate. În anul 1990, prin hotărârea Comitetului Executiv orașenesc Bălți, instituției i s-a conferit numele clasicului literaturii române Ion Creangă.

De la începutul existenței sale, Biblioteca a fost permanent raportată la generația tânără, pentru care a și fost creată. Este o instituție bibliotecară modernă și frumoasă, cu săli renovate, cu mobilier special și o tehnologie informațională adecvată activităților pentru copii: televizor, video, calculatoare. Este cea mai mare filială a Bibliotecii Municipale "Eugeniu Coșeriu", avându-i utilizatori pe copiii de la vârsta preșcolară până la momentul încheierii ciclului gimnazial. Utilizatorii beneficiază de următoarele facilități: sala de împrumut la domiciliu cu acces liber la raft; sala de lectură cu condiții adecvate pentru studiu/consultare; resurse de informare tradiționale: catalogul alfabetic, catalogul sistematic, catalogul analitic-sistematic, fișierul analitic-sistematic "Moldova", fișierul analitic-sistematic "Bălți"; resurse informaționale electronice: acces Internet, materiale CD, DVD; teatrul de păpuși; Centrul Multimedia.

Nucleul oricărei biblioteci sunt colecțiile, care asigură sporirea potențialului informațional. Inițial Biblioteca dispunea de 1600 volume. Fondul de carte s-a îmbogățit din an în an, ceea ce a necesitat și spațiu corespunzător pentru amenajarea opti-

mă a acestuia. În anul 1983 Biblioteca s-a mutat din str. Dostoievski, 32 într-un sediu nou, pe str. Independenței, 36, cu un fond bogat și variat de documente. Colecția a crescut atât cantitativ, cât și calitativ, asigurând interesele și necesitățile de informare ale beneficiarilor. La 1 ianuarie 2007 colecția Bibliotecii este de 104 740 volume.

Biblioteca a desfășurat în decursul anilor activități cultural-artistice. Cititorul își bucură privirile urmărind tradiționalele: Zilele Creangă, Săptămâna Lecturii și a Cărții pentru Copii, În lumea basmelor, Ziua Copiilor, Ziua Cunoștințelor etc. Un program cultural-educational, ce are drept scop stimularea interesului pentru lectură și studierea aprofundată de către elevi a vieții și activității literare a clasicilor literaturii române, este Concursul "La izvoarele înțelepciunii". Copiii bălțeni s-au prezentat la mai multe ediții ale acestui Concurs.

Salonul de Carte pentru Copii și Tineret organizat de Biblioteca Națională pentru copii "Ion Creangă" și Biblioteca Municipală "Eugeniu Coșeriu" în septembrie 2007, în incinta Bibliotecii pentru Copii s-a dovedit benefic climatului cultural bălțean, cât și celor aproximativ 3000 de copii dornici de carte, care au vizitat acest Salon. Ei au admirat și au răsfoit *Cartea* cognitivă, atractivă de la cei mai importanți difuzori: *Pro-Noi*, *Cartea-Chișinău*, *Cartea* și ale altor societăți culturale ale comunităților din Bălți. Elevii au participat la spectaculoasele lansări de carte, pe care le-au prezentat autorii: Claudia Partole, Constantin Dragomir; Iulian Filip, Vasile Romanciuc. Sute de copii au primit în dar cartea surpriză *O furnică în bibliotecă* de Vasile Romanciuc cu autograful autorului. Activitățile culturale în desfășurare fac din Biblioteca locul ideal de interferență a activităților obligatorii cu cele de organizare a timpului liber.

Pe parcursul anilor, personalul Bibliotecii a desfășurat o bogată și variată activitate de informare și formare a tinerei generații. Angajații acestei instituții s-au inițiat atât prin cercetarea problemelor legate de starea contemporană a Cărții, Bibliotecii, Lecturii la tânăra generație, cât și prin editarea unor materiale promoționale, scenarii, liste bibliografice, bibliografii selective.

Printre succesele de ultimă oră s-a înscris editarea buletinului informativ *Aceste cărți de le citești*. Un alt succes ține de apariția lucrărilor metodice *O sărbătoare cu mugurii în floare*, *Zilele Creangă*, *Aventuri în drum spre Lună*, bibliografiei selective *Povestea te îndeamnă*.

Studii și articole cu rezultate din activitatea Bibliotecii au apărut în revistele de specialitate: *Cartea. Biblioteca. Cititorul*, editată de Biblioteca Națională pentru Copii "I. Creangă", *Confluențe bibliologice*, editată de Biblioteca Științifică a Universității de Stat "Alec Russo", Bălți, *Biblio-info* și *Buletinul biblioteconomic*, editate de Biblioteca Municipală "Eugeniu Coșeriu", Bălți.

Biblioteca se înscrie în aria spirituală a comunității bibliotecare prin participarea sau prin prezentarea unor comunicări la întrunirile cu specific biblioteconomic la nivel local/național.

Biblioteca pentru Copii este un spațiu public activ pentru tânăra generație. Este cunoscut că sprijinul unei biblioteci sporește rezultatele. Pentru Biblioteca noastră aceasta se manifestă prin susținere financiară pentru achiziții de carte, ediții periodice, renovarea sălilor, remunerarea personalului și încă multe altele din partea Primăriei. Iar prezența conducerii Direcției Cultură, Bibliotecii Municipale "Eugeniu Coșeriu", dau certitudinea unei îndrumări profesionale corespunzătoare. Biblioteca conlucrează cu liceele teo-

(Continuare în pag. 8)

retice și școlile amplasate în centrul urbei. Prin colaborare cu structurile și instituțiile încadrate în domenii de promovare a cunoștințelor, Biblioteca își multiplică și diversifică demersul ca purtător, organizator și difuzor al celor mai importante valori ale culturii și civilizației umane pentru tânăra generație.

Ce aş putea spune astăzi vizavi de existența Bibliotecii pentru Copii din Bălți și de trecerea ei în mileniul III? Trecerea aceasta a fost pregătită în deceniul IV al sec. XX, de un Om, care nicio clipă nu a pregetat să pună mai presus de interesele instituției pe care a condus-o, interesele personale. Omul care a avut curajul și dârzenia de a organiza complet structura și activitatea Bibliotecii a fost Băselea Elic (1947-1967). Și pentru această realizare este considerat pe drept cuvânt întemeietorul acestei Bibliotecii. Activitatea desfășurată sub directa îndrumare a directorului Valentina Holkina (1967-1989), un om disciplinat, muncitor și riguros, a făcut ca într-un timp relativ scurt Biblioteca să poată face față cerințelor beneficiarilor, iar activitatea să-și arate roadele.

În anul 1989, am preluat această moștenire – Biblioteca pentru Co-

pii. Am căutat să schimb înfățișarea Bibliotecii printr-o reorganizare și structurare a activității acesteia. Toate realizările, succesele au fost obținute prin eforturile oamenilor, care m-au întâlnit cu omenie și căldură sufletească. Era un colectiv foarte prietenos, cu oameni profesioniști, cu multă spiritualitate și creativitate, care își făceau datoria cu dragoste și pasiune. De la ei am învățat multe din *meseria de bibliotecar*. Anume lor, bunelor și frumoaselor mele colege din anii '90: Valentina Holkina, Valentina Târnovean, Valentina Goldentaer, Valentina Țurcan, Larisa Sleziko, Tatiana Supleakova, Elena Sokuliskaia, Ana Ștefanec, Ludmila Koval, Tatiana Poneatovskaia, Olga Novîțkaia cu care am început *o cale nouă*, le aduc sincere mulțumiri pentru înțelegerea intențiilor, pentru susținere și pentru munca lor cu abnegație, care au adus împlinire acestei instituții. Acești ani îmi prilejuiesc amintiri dintre cele mai frumoase.

Dacă trebuie să dăm o definiție profesiei de Bibliotecar, ar putea să se asemene în primul rând, *cu omul care ocrotește focul din vatra culturii*, zice cercetătorul și scriitorul Iurie Colesnic. Iar scriitorul Iulian Filip

spune că: "Bibliotecarul *tămăduiește sufletul...*". Eu aş adăuga că profesia de Bibliotecar este *frumoasă, dacă este făcută cu plăcere, iar prestigiul se obține cu migală, răbdare și cu mult efort*.

Activitatea Bibliotecii actuale se sprijină pe bibliotecarii care întâmpină anual 6 000 de cititori, oferindu-le pentru consultare și împrumut 116 194 de documente, satisfăcându-le cerințele informaționale prin efectuarea a 4 700 de referințe bibliografice și 45 de expoziții de carte, organizând pentru ei 65 de activități de *loisirs*. (Statistica anului 2006).

Valoarea Bibliotecii pentru Copii "Ion Creangă" din or. Bălți este determinată de echipa care o slujește: Natalia Fotescu, Tatiana Poneatovskaia, Eugenia Lanețkaia, Victoria Țicu, Ana Voloșenko, Natalia Komarnițkaia, Ludmila Chirilă. Le aduc mulțumiri pentru aportul lor la informarea, instruirea și educarea beneficiarilor-copii. Le doresc să fie receptive la tot ce este modern și actual, avânt tineresc, sănătate și putere, fiindcă despre anii ce vin, aceștia se arată mai bogați în evenimente și mai plini de surprize...

Ana Botezat

Gândurile unui bibliotecar

"Când oamenii încetează să citească, ei încetează să gândească."

D. Diderot

Nu sunt economist, nici jurist, nici poet, nici inginer, nici medic și nici artist. Sunt bibliotecar. Cel mai curios e că profesia mi-a făcut un dar unic, incomparabil și poate insesizabil de cei pentru care nu sunt decât un bibliotecar... Mi-a dăruit atmosfera cărților prin care mulți au ajuns să fie oameni. Adică mi-a lăsat senzația de punte a unei corăbii uriașe pe care tinerii navigatori timizi pășesc și se avântă în mare...

Senzația certă că pericolul degradării valorilor centrale l-am evitat datorită cărții, a venit cu timpul. Tot cu timpul s-a mai adăugat și bucuria intimității pe care ți-o dă o bibliotecă și pe care mulți o neagă frecventând orice fel de săli, nu și săli de lectură... Sunt curioasă, câți navigatori de azi răspund invitației la libera gândire, la îndrăzneală, supunere, franchețe și curaj, citind cărți? Totuși nu la

ghiftuiala curată cu un amalgam de lecturi aparent inofensive mă refer, ci la un gust cultivat în timp de familie, dar și de cel care de ani de zile îndrumă, ascultă, pune la îndoială, învață. De cel care stă în spatele unor oarecare rafturi cu cărți, având o oarecare responsabilitate în fața unui oarecare cititor, de bibliotecar.

Căutările unei soluții pentru supraviețuirea umanului trebuie reințiate, pentru că se pare că între bibliotecar și cititor nu stau doar niște rafturi cu cărți, ci ceva mai jenant... lipsa curiozității. Iar simptomul "tânărului plictisit și idiferent din stradă" vine în calitate de argument. Și tot în calitate de argument vine și omul matur plictisit și indiferent, care nu are timp, dorință sau uită să fie curios. Lucru extrem de contagios e această amorțeală spirituală, care din păcate rămâne la putere în lipsa unei strategii de stat și care tinde să devină moștenire genetică pentru următoarele generații.

Dincolo de profesie, dincolo de ritmul voit accelerat sau inconștient încetinit, dincolo de planuri, responsabilități

(Continuare în pag. 9)

și o sumedenie de lucruri imprezvizibile, există omul care tinde spre confort. Confort pe care îl câștigă, cumpărând mașini, electrocasnice sau canapele. Și care nu poate fi achiziționat într-o simplă librărie. Chiar dacă o carte te costă mai puțin, nu are termen de garanție și dependența de ea este inofensivă, chiar bine-venită, ea nu devine atractivă. Adevărat e că un Eminescu, un Marguez sau un Dostoievski nu îți asigură la cumpărare nici bonușuri, nici cadouri spectaculoase și nici călătorii de vis pe litoralul turcesc. Cum poți convinge un om că o lectură te poate duce dincolo de orice litoral, fixându-te totodată pe canapea mai bine decât orice telenovelă?

Există totuși speranțe... și anume picii, care vin zi de zi la bibliotecă și cer cărți, fie și numai pentru imagini sau chiar pentru lecturi conștiente. Întotdeauna vrei să crezi că acasă va fi încurajat, va fi ajutat, va fi ascultat. Neglijența în educație față de asemenea valori, încă din copilărie, pune accente neadecvate. Vreau să cred că poa-

te cu timpul va fi reînnoibilă tradiția de a dăruți cărți, fără senzația jenantă de cadou nepotrivit. De la matur la copil, de la matur la matur.

La început vorbeam de acea atmosferă specifică oricărui spațiu unde există cărți. În cazul meu este și locul meu de muncă, și locul meu de odihnă... este locul de unde poți porni la drum și unde revii acasă. Și-mi pare straniu și nefiresc că oamenii uită că au asemenea oaze de respiro în tumultul grijilor.

Aș vrea să fac portretul bibliotecarului ideal în contact cu cel al cititorului ideal. Până la urmă va fi același om cu cartea în mână. Și nu va fi omul sălilor de lectură, nici elevul frustrat de necesitatea lecturii, nici bătrânul plictisit de holul policlinicii. Va fi omul care s-a aventurat pe o corabie uriașă să înfrunte, să îmbânzească marea, fie el punte sau navigator. Va fi omul care, în căutarea profunzimii, crede în carte.

*Veronica Ciobanu, bibliotecară,
Liceul Teoretic „Gh. Asachi”*

Acces deschis: explorarea comunicării științifice

În zilele de 23-24 iunie în incinta Centrului Multimedia al Academiei de Studii Economice din Republica Moldova a avut loc Seminarul „Acces deschis (Open Access): explorarea comunicării științifice”. Seminarul a fost organizat în cadrul Proiectului eIFL (www.eIFL.net) și a fost moderat de dna Silvia Ghinculov, președintele Consorțiului eIFL Direct Moldova, și dra Natalia Cheradi, coordonatorul programului pentru Republica Moldova. Participanții seminarului au fost, în special, reprezentanți ai bibliotecilor mari din Moldova, participante la proiectul eIFL.

Comunicările au fost în mare parte pledoarii pro eIFL, acces deschis și depozitarii ale rezultatelor cercetărilor științifice, fiind prezentate de Irina Kuchma, managerul Programului acces deschis, Ucraina, Nelly Țurcan, doctor conferențiar universitar, prodecan al Facultății de Journalism și Științe ale Comunicării, USM, Leo Waaijers, susținător al accesului deschis, Olanda, Tatiana Zaroshenko, vicepreședinte pentru Tehnologii Informaționale la Universitatea Națională “Akademia Kyiv Mohyla” din Kiev, Ucraina, Galina Proskudina, Institutul Sisteme Software al Academiei de Științe din Ucraina.

eIFL.net este o organizație nonprofit care susține accesibilitatea cât mai largă a resurselor electronice pentru utilizatorii din țările în curs de dezvoltare și de tranziție. Activitatea principală este negocierea unor prețuri accesibile în baza unui consorțiu cu participarea mai multor țări, susținerea consorțiilor naționale ale bibliotecilor și crearea rețelelor de folosire în comun a cunoștințelor globale, cum ar fi editarea publicațiilor cu acces deschis, respectarea drepturilor proprietății intelectuale etc.

eIFL întrunește 4200 biblioteci din 50 de țări industriale dezvoltate și țări cu economia în proces de tranziție. Proiectul coordonează 6 programe care au scopul

de a favoriza și susține accesul utilizatorilor din țările în curs de dezvoltare și de tranziție la cunoaștere. Membrii consorțiului eIFL participă la toate sau doar la unele programe în corespundere cu necesitățile lor. Programele includ:

- negocierea accesului la revistele disponibile contra cost;
- susținerea creării consorțiilor naționale a bibliotecilor;
- susținerea publicațiilor cu acces deschis și crearea depozitariilor cu conținut local;
- bibliotecile și drepturile proprietății intelectuale;
- software cu acces deschis pentru biblioteci;
- rețele de folosire în comun a resurselor.

Printre programele coordonate de eIFL un loc aparte revine Programului Open Access (acces deschis). Scopul acestui program este: îmbunătățirea accesului la rezultatele cercetărilor științifice care vor contribui la dezvoltarea economică a țărilor participante la proiect; crearea depozitariilor deschise și a revistelor cu acces deschis; organizarea instruirilor privind politicile și practicile accesului deschis; acordarea ajutorului consultativ privind folosirea posibilităților oferite de accesul deschis bibliotecarilor, învățaților și cercetătorilor, studenților și pedagogilor.

Un argument în favoarea accesului deschis ar fi faptul că din 2002 prețurile revistelor au crescut cu 60%. Aceste creșteri au provocat un adevărat șoc în mediul științific. În aceste condiții autorii sunt nemulțumiți pentru că lucrările lor nu pot fi citite de colegi și respectiv scad șansele de a se face cunoscuți în comunitatea științifică; cititorii sunt nemulțumiți că nu pot găsi literatura necesară; bibliotecarii sunt nemulțumiți pentru faptul că nici cele mai mari biblioteci nu pot satisface necesitățile utilizatorilor; societatea este nemulțumită pentru ineficiența comunicării.

(Continuare în pag. 10)

Inițiativa de la Budapesta privind accesul deschis stipulează că: „Prin accesul deschis la literatură (în primul rând la articolele recenzate din reviste) noi avem în vedere accesul gratuit prin intermediul Internetului public, ce permite cititorilor să citească, descarce, copieze, difuzeze și editeze, să caute și să facă trimiteri, indexeze, să transmită sub formă de date, sau să folosească informația în scopuri legale, fără bariere financiare sau tehnice, doar păstrând valoarea lucrării și făcând trimitere la autor”.

Acest lucru devine posibil prin îmbinarea tradiției vechi și a noilor tehnologii care pot aduce societății un folos enorm. Tradiția veche constă în dorința învățaților, de a-și publica rezultatele muncii de cercetare, iar noile tehnologii se materializează în Internet. Accesul la literatura științifică poate favoriza cercetările de mai departe, îmbunătăți procesul de instruire și a schimbului de cunoștințe.

Accesul deschis este avantajos din punct de vedere economic, oferă posibilități enorme în căutarea și folosirea literaturii necesare. Lucrările autorilor cuprind un auditoriu enorm, iar rolul și proporțiile cresc semnificativ. Accesul deschis ajută la evitarea dublării cercetărilor, ajută la economisirea timpului și banilor, ajută la crearea bazelor de date și de cunoștințe. Fiecare savant are acces la informația deplină și nu doar la un fragment. În acest mod investițiile în știință sunt mai eficiente. Accesul deschis se realizează pe două căi: prin revistele disponibile în acces deschis și prin autoarhivarea articolelor în depozitarii cu acces deschis.

Un exemplu de acces deschis este portalul www.DOAJ.org (Directory of open access journals; Ghidul revistelor cu acces deschis), care permite regăsirea revistelor fie după titlu, în ordine alfabetică, fie după subiect/tematică. DOAJ prezintă gratuit full texte, reviste științifice și de cercetare verificate din punct de vedere al calității. Intenția este de a acoperi toate țările și toate limbile. Proiectul a început în mai 2003, cu doar 300 de reviste. În prezent DOAJ reflectă 189 395 articole din aproximativ 3 476 reviste.

Un alt site de interes este www.plos.org/ (Public Library of Science). PLoS este o organizație nonprofit a savanților și medicilor angajați în ideea de a face din literatura științifică și medicală o resursă disponibilă pentru public.

O altă temă care a constituit obiectul Seminarului a fost crearea depozitariilor. Depozitariile virtuale conțin rezultatele cercetărilor științifice. Pot fi instituționale (universități, instituții, laboratoare) sau tematice (medicină, chimie, fizică etc). Portalul www.openDOAR.org este un ghid al depozitariilor științifice cu acces deschis și oferă o listă a depozitariilor controlate din punct de vedere calitativ. Open DOAR oferă posibilitatea de a căuta depozitarii sau conținuturi.

Studiile demonstrează că articolele care se află în acces deschis sunt citate de două ori mai mult decât articolele care nu sunt în acces deschis. Tot mai multe societăți științifice din Europa și America folosesc posibilitățile accesului deschis. În țările participante la proiectul eIFL există peste 100 de depozitarii: 94 deja funcționează și 32 în curs de creare; 66% de editori permit autoarhivarea a 90-95% de reviste; 280 reviste sunt expuse în acces deschis.

Întrebarea care se impune este cine ar trebui să rezolve toate problemele acestea. În Ucraina, din ianuarie

2007, a intrat în vigoare Legea „Despre principiile de dezvoltare a societății informaționale în anii 2007-2015”. Legea stipulează faptul, că asigurarea obligatorie a accesului deschis se face din contul bugetului de stat. Până în prezent acest deziderat nu se respectă.

Ce trebuie de făcut în vederea afirmării accesului deschis? La prima etapă trebuie de creat și susținut depozitariile instituționale. Savanții trebuie convinși să depună lucrările noi, iar pe cele vechi, dacă este posibil, să le numerizeze. Urmează să fie elaborate politici privind accesul deschis.

Avantajele accesului deschis sunt multe: pentru fondurile științifice – eficientizarea investițiilor în cercetări; pentru autori – răspândirea mai largă și impactul; pentru cititori – accesul la literatura pentru cercetare; pentru editori și recenzenti – o mai mare apreciere a activității; pentru biblioteci – satisfacerea necesităților de informare a utilizatorilor; pentru instituții – prestigiu în comunitatea științifică etc.

Pentru favorizarea accesului deschis la informație, America de Nord și țările europene creează consorții, alianțe, proiecte etc. Proiectul SPARC Europa este o alianță a 110 biblioteci universitare de seamă din 14 țări europene. Scopul alianței este de a promova noi modele de comunicare ce ar spori accesul și utilitatea literaturii științifice.

Ar putea să apară întrebarea dacă savanții sunt de acord să-și expună rezultatele cercetării în acces deschis. Ideea este că majoritatea cercetărilor și cea mai mare parte a abonării la revistele științifice se face din banii publici și statul nu numai are dreptul, dar este obligat să ceară autorilor să-și facă publice rezultatele unor atare cercetări. Dacă cercetarea este finanțată de la buget, autorul trebuie s-o facă disponibilă public prin depozitarii. Universitățile pot cere același lucru salariaților dacă cercetarea este efectuată în cadrul programului de activitate și în laboratoarele instituției chiar dacă grantul sau proiectul nu este finanțat de stat.

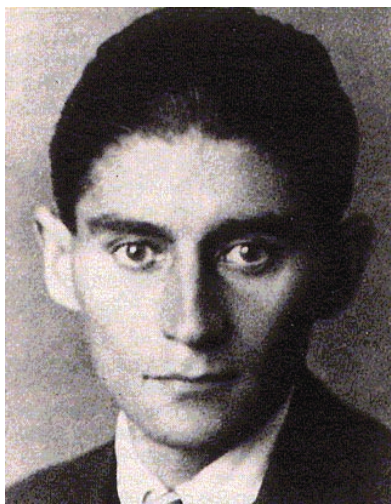
O comunicare deosebit de interesantă a fost prezentată de Nelly Țurcan (USM). Comunicarea „Resurse electronice pentru știință și cercetare în Republica Moldova” este bazată pe un studiu amplu al situației la zi dată în comparație cu anii precedenți. Odată cu creșterea prețurilor edițiilor periodice, scade capacitatea de cumpărare a bibliotecilor. Majoritatea bibliotecilor mari au redus numărul revistelor abonate. Excepție reprezintă Biblioteca Academiei de Științe din Moldova. Biblioteca USM: dacă în anul 1997 achiziționa 307 abonamente, în 2008 achiziționează 285 abonamente; Biblioteca ASEM: 1997 – 240 abonamente, 2008 – 161 abonamente; DIB ULIM – numărul de titluri de reviste a scăzut de la 166 în 2002 până la 59 în 2008; BCȘ AȘM: 2003 – 86 titluri, 2008 – 267 titluri. Respectiv au crescut și prețurile de la 102 042 lei în 2003 la 993 901 lei în 2008.

Participanții la Seminar au fost de părere că Biblioteca AȘM este cea mai indicată să creeze un depozitar cu acces deschis, care va fi primul de acest fel din Moldova.

Vera Osoianu

Manuscrisele nepublicate ale scriitorului Franz Kafka

Manuscrise nepublicate până acum ale celebrului scriitor ceh Franz Kafka ar putea să fie în curând date publicității. Cel puțin așa speră lumea literară, care a aflat zilele acestea că documentele au stat ascunse într-un apartament din Tel Aviv, din Israel de mai bine de 40 de ani. Operele se aflau în custodia secretarei executorului testamentar al lui Kafka.

Franz Kafka a murit de tuberculoză la 41 de ani și a cerut ca toate manuscrisele sale să fie arse

Manuscrisele se aflau în apartamentul lui Esther Hoffe, secretara lui Max Brod.

Esther a murit la 101 ani și a refuzat toată viața să dea publicității manuscrisele pe care i le-a lăsat Max Brod când a murit în 1968. Scriitorul Franz Kafka a murit de tuberculoză la 41 de ani și a cerut ca toate manuscrisele sale să fie arse. Prietenul său, care i-a fost și executor testamentar, Max Brod nu a ținut cont de dorința lui și așa au fost publicate *Procesul*, *Metamorfoza* sau *Castelul*. Rolul lui Max Brod nu a fost doar să publice romanele. El a avut un rol important în editarea lor. Kafka era cunoscut pentru faptul că nu își încheia cărțile. Ultima frază din manuscrisul la *Castelul*, de exemplu, se oprește la jumătate. De aceea, notele nepublicate s-ar putea dovedi cu atât mai interesante. Max Brod a fugit din Cehia în 1939, înainte de invazia nazistă, cu două valize cu tot ce avea el mai de preț, inclusiv operele lui Kafka. Brod a trecut prin România și a ajuns în Palestina, iar în 1956 a depus arhiva undeva în Elveția. În 1961 a donat o mare parte din manuscrise Universității Oxford. A păstrat însă *Procesul*, pentru că i l-ar fi făcut cadou lui scriitorul. În anii '90, fosta secretară, în al cărui apartament se află și restul manuscriselor salvate de Brod, l-a vândut la licitație pentru 1 milion de lire. De la moartea lui Max Brod, secretara și partenera sa, Esther Hoffe a refuzat cu încăpățănare toate cererile de la cei care ar fi vrut să studieze manuscrisele.

Autoritățile au avertizat-o în repetate rânduri că umezeala din apartament, precum și nenumăratele pisici și câini ar fi putut afecta sau chiar distruge manuscrisele.

Nanotehnologia face hârtia mai rezistentă ca fierul

Un grup de cercetători din Suedia au realizat superhârtia, de 7 ori mai rezistentă la rupere decât hârtia normală.

O alternativă ecologică la pungile de plastic pentru cumpărături? De ce nu hârtia, un material despre care credeam că știm totul, dar care, datorită nanotehnologiei, capătă proprietăți nebănuite.

Tehnologia a fost pusă la punct de un grup de cercetători de la Royal Institute of Technology din Stockholm și constă într-o procesare specială a celulozei, care face ca tensiunea de rupere a acesteia să crească de 7 ori față de hârtia obișnuită, ajungând să fie de 1,6 ori mai mare decât cea a fierului!

Noua hârtie este compusă din nano-fibre de celuloză. Celuloza, un polimer cristalin al glucozei, este, la nano-scară, un material foarte rezistent, mai rezistent decât oțelul sau sticla. În hârtia tradițională însă, celuloza este inclusă sub forma unor fibre destul de lungi, care au o rezistență mică la rupere. În hârtia comercială obișnuită, tensiunea la rupere ajunge la 30 Mpa (MegaPascali). Pentru a-i mări rezistența, cercetătorii au trebuit mai întâi să obțină fibre foarte mici de celuloză. Ei au realizat acest lucru folosind enzime și stres mecanic, obținând în cele din urmă fibre de 1000 de ori mai mici față de mărimea originală. Fibrele astfel obținute au fost apoi tratate cu carboximetanol, care a acoperit fibrele cu grupe de carbonil, ce au produs legături de hidrogen, întărind și mai mult rezistența materialului.

Hârtia astfel obținută are o tensiune la rupere de 214 MPa, depășind-o cu mult pe cea a fierului, 130 MPa, sau a hârtiei speciale rezistente, 103 MPa.

Pe lângă rezistența mult mai mare, superhârtia are niște pori largi între fibre, care îi permit să se usuce mai ușor, salvând astfel din costul de producție și reducând complexitatea procesului de manufacturare a acesteia.

GAZETA bibliotecarului

Iunie-Iulie 2008

Redactor-șef:
Alexe RăuSecretariat: Elena Turuta,
Raisa PlăieșuProcesare computerizată:
Maria GriniucAdresa redacției:
str. 31 August 1989, 78 A
MD 2012
Chișinău, Republica Moldova
tel./fax: 22 14 75
23 80 04

e-mail: gazetabib@yahoo.com

Alte adrese ce conțin informații
din lumea bibliotecară:www.bnrm.mdwww.hasdeu.mdwww.ase.mdwww.pll.mdwww.ulim.md/librarywww.usm.md/bcu/istorie.phpwww.library.utm.md<http://mtc-or.md><http://moldova.cc/bibung><http://cid.from.md>www.sbm.dnt.mdwww.youth.md/library.phpwww.soros.md

Samsung lansează telefoane ecologice

Samsung pune accent pe ecologie cu telefoanele W510 și F268

Samsung a prezentat la World IT Show în Seul 2 modele de telefoane ce pun accent pe ecologie.

W510 este, conform Samsung, „primul telefon mobil realizat din bio-plastic”, fabricat dintr-un material natural obținut din porumb. Samsung nu a folosit în acest telefon metale grele precum plumb, mercur și cadmiu. Telefonul este de asemenea acoperit cu un strat realizat dintr-un material solubil în apă, care îl face ușor biodegradabil.

Celălalt telefon, F268, se distinge prin faptul că nu folosește compuși din retardanți brominați de flacăra (BFR) sau PVC (policlorură de vinil). În plus, telefonul are o funcționalitate de alarmă care atenționează utilizatorul după ce s-a încărcat complet pentru a nu fi lăsat în priză mai mult decât e nevoie (probabil o funcționalitate enervantă pentru cei ce-și încarcă telefonul în timpul nopții). Telefoanele vor fi deocamdată disponibile doar pe piețele sud-coreeană și chineză.

Camera furată trimite fotografiile cu hoții

O cameră foto echipată cu card de memorie Eye-Fi dezvăluie identitatea hoților

Americanca Alison DeLauzon credea că și-a pierdut toate fotografiile și filmele cu fiul său nou-născut, după ce și-a pierdut camera digitală în timp ce se afla în vacanță în Florida. Spre surpriza ei, atunci când a ajuns acasă și și-a deschis PC-ul, a găsit toate fotografiile sale deja uploadate pe calculatorul său, alături de imagini cu cei care și-au însușit camera.

Aceasta deoarece camera era echipată cu un card Eye-Fi, cu conectivitate WiFi și care poate fi configurat să trimită automat pozele către PC-ul propriu. Deși în mod normal acest lucru se întâmplă doar prin propriul punct de acces wireless, camera se poate sincroniza prin orice alt hotspot, a cărui configurație se potrivește cu cea proprie.

Este exact ce s-a întâmplat cu camera furată, care la un moment dat a trecut pe lângă un astfel de hotspot, care avea acces nesecurizat și configurări prestabilite, care s-au potrivit cu cele pe care DeLauzon le lăsase pe propriul PC. După cum povestește americanca, originară din New York: „Am deschis managerul Eye-Fi de pe computer și, spre uimirea mea, am văzut poze cu cei care ne-au furat camera. Nu numai cu cel care ne-a furat camera, dar și cu un complice al acestuia, ținând în mână o altă cameră de-a noastră, de asemenea furată”. După ce imaginile au ajuns la poliție și cei doi au fost prinși, s-a dovedit că era vorba de 2 angajați ai unui restaurant unde familia aflată în vacanță își uitase camerele foto.

Sursa: <http://www.blitztech.ro/>
Rubrică îngrijită de Natalia Rotaru